

BORSSZEM JANKÓ

Dóczy Lajos.

Arról lett először is híressé, a miről Judás: egy „csók“-ról. De Dóczy csókja tréfára veszi a dolgot, mert vigjáték; Judás csókja más fára vitte gazdáját.

Aztán Judás csókja csak egy felvonásos volt (a mennyiben Judás csakis egyszer akasztotta föl magát), míg a Dóczy csókja négy felvonásos.

A magyar irodalom egy szerelmes bajnoka, Himfi, jó félszázaddal ezelőtt megírta már a receptjét a csókról s Dóczy irodalmi tanulmányairól tesz tanuságot, hogy a receptjét követte:

„Csókod legyen tüzes, nedves,
Fájjon is egy keveset.“

Igy rendelí Himfi. Dóczy csókja nem lett volna csak tüzes, könnyen felsülhet vala; de minthogy versenytársait lefőzte, víznek is kellett kéznél lennie s így a nedves nem hiányzott. Kétségkívül fájt is egy kicsit, ha másnak nem, hát Szigligetinek.

Az a „Csók“ tehát, a mely annyira megfelel a receptének, végre is nem lehet csak csatánós.

Hanem igazán, nagy impostor ez a Dóczy, a ki szinte még csak hónapos korát éli, minthogy e hó 17-én született meg belügyministeri dekretum által. A világ előtt csókkal debütiroz, s drágábban méri csókját, mint akármely szép aszszony! És nem is hevülékeny menyecskét zsarol meg csattanó portékájával, hanem tisztos matrónát, az Academiát. Pedig pedig a kiket itt az én firmám alatt „csókolgatott“ — azok nem ritkán úgy találták, hogy a csókja égetett is, és egy „kicsit nagyon“ is fájt. Hanem iszen csókolni való nagyságok is voltak azok mind egy mákviráguszálíg!

De tán ezt nem is kellett volna elmondanunk, valamint némiképen a hálátlanság színébe keverjük magunkat, hogy egyik legszolidabb élelmezőnket, a kitől pedig kitűnő portékát szoktunk kapni, rossz viccezzekkel iparkodunk kifizetni. Hanem hát hozzánk nem illik az érzékenység. Aztán mért lett híres emberré, a mit büntetlen Magyarországon, a nagy férfiak hazájában, senki el nem

követhet. S némiképen túl akarunk tenni Árva Miska kollegánkon, a kin diadalmaskodott az igazságosság, midőn mint az akademia referensén meg kellett esni a tragikomikumnak, hogy a 100 aranyat a Borsszem Jankó egyik szorgalmas dolgozó társának ítélte. Mi sem maradunk el. Hivatásunk a vicz, az ostor, a gáncs, tehát éljen az igazság! Mert mi — szükség úgy hozván — bizony szidjuk a magunk zsidáját is.

B. J.

Orbán Balázs baró

— mikor interpellált. —

Komor, mogorva ember volt Orbán
Mivel nem látott túl az orrán.
Tehát fogta magát a jó Orbán
Vasutat vinni át a királyhágó ormán;
Interpellált s indítványozott Orbán,
S nehogy hire maradjon csorbán,
Szipta a Deákpártot gorombán,
Mert ez gondoskodott már oly formán,
Hogy baj ne legyen, ha aluszik is Orbán,
A többit megtette már a kormány,
És hosszúra nyult a balpárti ormány,
A bárót heve blamázsba sodorván,
S duzzog magában immár mogorván,
Oh Orbán, Orbán!
Nem látott kegyelmed túl az orrán.

TÁVIRATOK.

E napokban, ép oly hirtelen, mint váratlanul, az olasz királyság túlélte Mazzinit. Az ezen nyereség fölötti gýász általános.

*

Sardou nem engedi át „Rabagas“ czimű új darabját Németországnak. Bánják is ők! — hiszen Elzászban és Lotharingiában Franciaország legszebb darabját kapták!

A reclamált.

Loyala. Az enyim vagy, édes!

Pastor Knak. De az enyim vagy!

HUSVÉTRA.

Ezer nyolczszáz hetvenkét év
Gördült le egymásután,
A mióta a megváltó
Kiszenvedt a Golgothán.

Amit Ádam s Éva tettek,
A mit Kain Ábelén,
A mi még a vizözönből
Megmenekült fertelem ;

S mit azóta elkövettek
A királyok, a bírák,
Farizeus, publikánus,
Vámszedő s egyéb svihák:

Mind e bünt a Jezus Krisztus
A keresztfán váltja meg,
S mind a kinért, gyötrelmekért
Összesen hét szót rebeg.

És mi, óh! csupán négy évi
Alkotmányos bűnöket
Hogy váltunk meg? A munkától
Eldarálunk hét hetet.

A sark-expediczió naplójából.

— Még elindulta előtt közöltetett a B. J.-val. —

Jul. 31.

A kutyanapok is elkövetkeztek tehát. Kutyanapoknak a kánikulát itt azért nevezzük, mert ha a kutyát kikergetjük a szabadba, rögtön megfagy. Mindazonáltal itt még kutya sohasem fagyott meg, mert nincs. A kutya nem számár, hogy idejőjön, csak mi vagyunk . . . emberek. A temperatura már elkezde nyárias lenni. Két matrónak lefagyott az orra. A kapitány meghűtötte a zsebkendőjét, pedig mindig nadrágzsebében hordta. A hadnagy vesége náthába esett. Az orvos aqua laurocerasi-t praescribált neki, azonban csak glacies laurocerasi volt a hajó patikájában. Kénytelenek voltunk a cukrot csöpögtetni az orvosságra, nem ezt amarra. Ma délben egy czethalat ütötünk agyon, mely ugy oda volt fagyva a vízhez, hogy el nem tudott mozdulni. Szegénynek igen kemény vére volt, a vércseppek ugy peregtek belőle, mint csupa apró piros kavics. Fölszedtük és fonalakakra tűztük e vércsöppeket ; majd hazavisszük kaláris helyett, . . . ha addig el nem olvadnak.

Aug. 2.

Ma kezdődik augusztus hónapja. Itt ugyanis a nyár oly későre ocsudik föl, hogy minden nyári hónap, elseje helyett másodikán kezdődik. A hőség már terhes kezd lenni, de eddig még csak hidegségi fokokat szült. Tekintettel a nyári idény kétségbevonhatlan beálltára, néhány emberünk ma meg akarta próbálni az izzadást. De egyiköknek sem jutott eszébe, hogyan kell azt csinálni. Tökéletesen elfelejtették. Délben igen szomorú eset rontotta el jó kedvünket. A legénység egyike társával pajzánkodván, nyelvét öllötte rá ; de alig hogy nyelvét szájából kidugta, az rögtön megfagyott, ugy, hogy le kellett — törni. Lám, a hideg hogyan tanítja meg az embert udvariasságra ! Én velem is történt ma valami kellemetlen. Pipázó legényeink ugyanis sokat köpködnek. Köpködnek pedig csupa jégpilulákat. Egy ily pilulára lépve, elcsusztam és minden-esetre hanyatt vágtam volna magam, ha a hidegtől összehuzott lég tömörsége föl nem tartotta volna testem súlyát.

Aug. 3.

Ma jegesmedve jött a hajó fődélzetére. Némely természetbuvárok szerint a jegesmedve jeget eszik, de ez nem igaz ; embert akart tőlünk rabolni. Agyonlöttük, és aztán megvizsgálván, bámulva láttuk, hogy az egész medve jégből áll, mely vastag fehér szőrrel van tele növe. E bunda, mint ros melegvezető, arra való, hogy nyáron a jegesmedvét megóvja az elolvadástól. Délután rozmárokra vadásztunk. A rozmár nagy fontosságú állat, miután az ő inából kerül az ugynevezett „rozmarin“, mely tehát nem növényi, hanem állati eredetű. Három embernek ma este befagyott a szája és nincs remény, hogy e hó végeig ismét kiengedjen. Minthogy attól kell tartanunk, hogy mi is

hasonló sorsra jutunk, mindegyikünk egy izzó széndarabot tart folyvást szájában. Ez korántsem veszedelmes, mint-hogy a tűz e vidékeken oly hideg, hogy nem égeti meg az embert.

Aug. 4.

Ma reggel igen különös és érdekes tüneménynek voltunk szemtanúi. A hajó hálóterme ugyanis jó hosszú helyiség, melynek két oldalán két sor ágy nyulik végig. Ezen ágy sorok közt három láb szélességű ut van. Éjjel a legénység úgy szokott aludni, hogy két-két átellenes ágy birtokosa arcczal egymásfelé van fordulva. Ime tehát, mi történt? Éjjel a lehellet úgy megfagyott, hogy két-két átellenes alvó szája hosszú jéggrud által egymáshoz volt fagyva. E jéggrudak az ágyak közti folyosót tökéletesen át-hidalták és oly vastagok voltak, hogy a jégfűrészszei kellett szétfűrészelni.

Aug. 5.

Ma megint igen nevezetes esemény történt hajónkon. Egy gyertya ugyanis elfogyott. Mérsékelt éghajlat alatt egy gyertya persze pár óra alatt elfogy, de e sarkvidékeken másként áll a dolog. Mihelyt itt a gyertyát meggyújtjuk és lángja kigyul, a láng megfagy és oly kemény lesz, hogy el lehet törni. E kemény láng csakugy világít, mint a puha, de nem fogyasztja a gyertyát, úgy hogy egy szál milli-gyertya, noha éjjel-nappal folytonosan égetjük, négy-öt hétig eltart nálunk. Igen különös az is, hogy hamva le nem hull, hanem mint valami hosszú kötöttű ágaskodik a láng közepén. Mi e megszenesedett s kemény nyé fagyott gyertyabéleket plajbász gyanánt használjuk; tintával úgy sem írhatunk, mert az épen olyan, mint egy darab fekete cukor vagy kőszén.

Aug. 6.

Ma egyszerre négy napot láttunk az égen, tehát holnap nem aug. 7-dike, hanem 10-dike lesz. Az idő így igen gyorsan mulik.

Aug. 10.

Ma orvosunk, dr. Kepes Gyula, a sebészetet igen érdekes új műtéttel gyarapította. Egy matrónak ugyanis balkarja megdagadt és elszibbadt; dr. Kepes eret akarván rajta vágni, bámulva látta, hogy nem jó belőle vér. A legény baja ugyanis az volt, hogy balkarjai ereiben a vér kocsonyává dermedt. Erre dr. Kepes, hirtelen föltalálva magát, kés helyett dugaszhuzót ragadott és a megfagyott vért dugaszhuzóval húzta ki az erekből. Azóta nem is vág soha másképp eret mint dugaszhuzóval.

Aug. 11.

Ma végre elértük az északi sarkot. Osztrák-magyar erők fedezték tehát föl és hazánké e ritka dicsőség. Az északi sark különben épen nem szép. Már meglehetősen el van vásva, ami nem is csoda, miután a föld már annyi évezred óta forog körülötte. Természetesen nem késtünk, hegyébe tűzni a magyar és osztrák zászlókat, melyeket a jelenvolt jegesmedvék és czethalak élénk tetszéssel üdvözöltek. Sőt ami több, az egész északi sarkot vörös, fehér és zöld festékekkel bemázoltuk nemzeti szízüre, a mi pompásan illik a földnek. Ha alföldi parasztleányaink csizmáinak lehet piros sarka, miért ne legyen a földnek piros-fehér-zöld?

Aug. 12.

Ma a mérgeledés és csöndes düh napja volt. Rájöttünk ugyanis, hogy a tegnap fölfedezett sark nem a föld sarka volt, hanem egy rongyos csizmaé, melynek csak e része áll ki a jeges talajból. A csizmában még a láb is benne volt, a láb mellől pedig nem hiányzott a test sem. Egy vén eszkimó testének bizonyult az, melyet ily fölfordított állásban temettek el valamikor testvérei. Kár azért a szép nemzetiszín festékért! A jelenvolt jegesmedvék és czethalak mind nevettek bennünket. Valóban sarkalatos egy tévedés!

(Folytatása 1874-ben.)

Honleányi locs-levél.

— Hozzá! —

Eng-hó 30.

Honfim édes!
Itt az öntözés ideje.
Öntözik az utcát,
öntözik a virágot s
öntözik testvéreiket, a
nöket.

Nemde?

Igen, óh igen!
S ah, minket locsolni
kell. Nem csak azért
mert virágok vagyunk,
de azért is, mert égünk.

Ha látom, midőn a bátor tűzoltó érczes csövével
öntözi a sustorgó tüzet; bámulva csodálom s értem,
virágfejlesztésre szánt kerti silány kannámat miért
mellőzi lovagias szerénységgel.

S ah, a tojások!

Azok a piros tojatok, mikéi a kakasnő szül
hymnusokat kodácsolva, női szeméremmel keresvén föl
a szénás emelet illatos rejtekeit!

Kanna, finomítva himne, innen a himnus.

Ezt zengem eléje a föltámadásnak, melynek ket-
tős ünnepe a husvét.

Vétek a hus?

Igen, óh igen!

Oh nem!

Imádom a föltámadást, midőn fürdik a termé-
szetben és harmatsöppjei csilognak a virágkehelyben
s gazdagon megrakodik himporral a méh, szolgálván
az édbábasznak s a cukrásznak, ki husvétit tojato-
kat rak a ragyogó tükörlemez mögé.

S enged a tavasz enyhe lehelől szívemen a há-
látlanság jégburka, mit Lajos fogyasztott oda hideg
szeretlenséggel.

Lajos, jövel és locsolj meg, én megbocsátok!

Rejtekekben virúl a retek —

Ah, én örökké szeretek!

Kebeldus locssanattal

Lengenádfalvay Kotlik Zirzabella.

A mi még csak ezután következik.

— Anticipált rajzolatok a husvét utáni gyűlésekből. —

Jobb oldal bámulta, pártja megcsodálta
Gyejáky uram a fogát, hogy piszkálta.
Csuklott és szuszszantott, szájával csettentett —
Nem kellett elnöknek fölhipni a csendet.

„Marr ha ez így lehet,“ gondolja Edos Horn:
„Errted inádkozom, te drrágo edes hon!“
És a szent szíjjakat fejébe rakgatja
És a tiz parancsot morzsolja, nyakgatja.

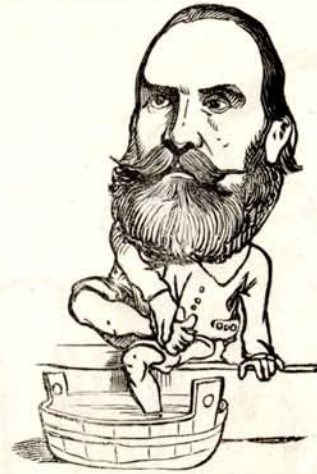
„Már a ki nyüstje van, én itt nem koplalok!
Hazámért így ehen biz én meg nem halok!“
S piritván szalonnát: kormánya rápirit —
S bőrkével megkeni csizmája szárait.

„S hej széles levele vagy az dohányynak,
Hamis a zuzája jaz szölke leánynak!
Hüve vagyok a szüz muskotály dohányynak,
Aki ki réz anygala vagy az kormánynak!“

Enyhitni hevélyét s a közvényt vén tagán:
 Jó Halász Boldizsár eret vágat magán.
 S mert maga jó honfi, világos: hogy a vért
 Ereszti a haza drága jóvoltaért.

Minoros Majoros agyába nagyvadul
 Szélbali bölcsesség hümora feltolul.
 A lábviz oszlatja az agy bódulatát
 Lábvizet hát neki, azt az ebugattát!

„Egy isten az égben, földön egy Miletics!”
 Hirdeti a háznak goszpod Maximovics.
 S mivel a hivek közt akad kételkedő:
 Meggyőzi rendre mind szép rácz énekk. l ő.

A szivós fegyelem a padhoz lekötte
 (Hazájo iránt azt kívánván kötelme):
 De mert nem birhatván hős magatartásó:
 Kalaphoz menekül, mit visel tagtársó.

Országgyűlési tanulmányok.

— Tisza Kálmán arca Kerkapoly beszéde alatt. —

Fölény és méltóság az arczon. Szegény profeszorka! Hogyan erőlködik!

A fölény teljesen fölolvad a derültségben. Ha hasa volna, fogná nevéttében.

Az első ütés. Hahó, a professor kezd okosan beszélni. Nem szenvedhetem az efélet.

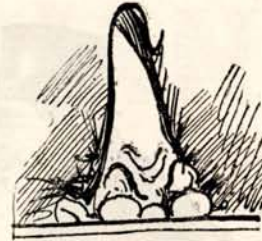
Húl az argumentum, mint a jégeső. Tisza K. mérgeződik, de úgy tesz, mintha tüsszszenteni akarna.

Dühös. Elfeled nevetni. Fūrtei merevednek. Fūtyűl. Kezd retirálni, mialatt lejobb száll.

Mind-lejobb száll. Vállainak csak lomniczi csúcsai látszanak. Fején a haj neki-imrehuszárosodik.

A vezérpápaszemcsillagok letűnnek. Homloka fölkiáltó- és kérdőjelekbe csavarodik.

Csak búbjá látszik. Delacroix képe: a sűlyedő pártvezér.

Amá pont a láthatáron? Hajó-e? Hegy-é? Vagy épen csak — Tisza Kálmán azon része, melyen politikája áll?

Semmi! Egy nagy semmi! Mintha még ott látám Tisza Kálmánt!

APRÓ HIREK.

△ A nagy locsolás a husvétii ünnepek alkalmából szerte megindult az ország torkaiban.

*

□ E végből a bort is meglocsolják a kocsmárosok.

*

+ Abonyban ingyen kávéházak nyiltak meg a Sivó-ivók kortestanyáiuul. Rég megmondta Cícero: e a v e a n t c o n s u l e s !

*

= A „Hon“ aprásza meglátván az utczasarkokon a p i r o s t o j á s o k a t , i g y i r : m á r c z i u s i t o j á s o k j á r n a k !

- Gézenguz fattyai, mit műveltek?
- Országgyűlést játszunk!
- Hát illik az?

- Hát az az a 'Csernátóni'? Biz' én valami államtitkárnak tartottam volna.
- Az akar a lenni.

Ártatlan beszélgetés.

Kurta. Láttam barátom uram tegnap, milyen tele volt az országház karzata borotvált arcokkal?

Fejes. Láttam. Színészek voltak. Odamentek tanulni országos komédiát.

Nagyságos Nemzet!

Ez évnegyedben ez az utolsó szám.

Nem csekély elégtételre szolgál, hogy hivem maradtál oly időben, midőn az országgyűlési beszédekben megtalálád mindazt, ami előt-
ted a Borsszem Jankót tette nélkülözhetlenné.

Köszönöm.

Jövőre ünnepélyes fogok lenni, mint Domahidy, midőn a vegytanról beszél.

Borsszem Jankó.

